

№ 0003 від 11.01.2021

*Щодо втрат бюджетів
територіальних громад*

**Президенту України
Зеленському В.О.**

Шановний Володимире Олександровичу!

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» всіляко підтримує об'єктивні ініціативи органів державної влади щодо підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, оскільки добре розуміє складність ситуації, в якій опиняються українські підприємці, котрі також потребують відповідного захисту і підтримки з боку держави.

При цьому, Асоціація ОТГ засвідчує, що органи місцевого самоврядування на рівні з органами державної влади здійснюють усі можливі превентивні заходи з метою попередження захворювання на коронавірус, що тягне за собою залучення значного фінансового ресурсу з місцевих бюджетів на вирішення невідкладних питань у сфері запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), а також безпосередньо уже подолання наслідків цієї хвороби.

В той же час, органи місцевого самоврядування занепокоєні законодавчими ініціативами, які призводять до втрат бюджетів територіальних громад, при цьому приймаються без відома органів місцевого самоврядування, і кожного разу – без відповідної компенсації з державного бюджету втрат таких бюджетів у тих випадках, коли держава надає податкові пільги.

Таким законодавчим актом, серед інших, став Закон України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2”, яким передбачається звільнення платників єдиного податку першої групи від сплати цього податку за грудень 2020 року та січень – травень 2021 року та списання податкового боргу (у тому числі штрафних санкцій і пені) платників податків.

Наслідком цих законодавчих положень знову постануть **втрати для бюджетів територіальних громад**, які в черговий раз державою ніяким чином не компенсуються, як цього вимагає Конституція України та Бюджетний кодекс України.

Відповідно до частини 3 статті 142 Конституції України, держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. **Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.**

Згідно із статтею 103 Бюджетного кодексу України, надання державою податкових пільг, які зменшують доходи місцевих бюджетів, має супроводжуватися наданням додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію відповідних втрат доходів місцевих бюджетів.

Асоціація ОТГ вбачає за доцільне наголосити на тому, що згаданий податок відповідно до статті 10 Податкового кодексу України є місцевим податком, який обов'язково встановлюється місцевими радами, згідно статті 64 Бюджетного кодексу України – належить до надходжень загального фонду бюджетів місцевого самоврядування і є джерелом здійснення видатків таких бюджетів, визначених статтями 89 та 91 Бюджетного кодексу України, перелік яких з кожним роком все більше розширюється, а джерельна база взагалі не переглядається.

Більше того, держава регулярно приймає рішення, які суттєво знижують фінансові можливості територіальних громад, котрі і так обмежені у зв'язку із складною епідеміологічною та соціально-економічною ситуацією в країні.

Слід також звернути увагу і на те, що вищезгаданий закон, як і попередні, зокрема Закон України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)” від 17 березня 2020 року № 533-IX), яким передбачалася відміна на 2 місяці нарахування та сплати ключових для бюджетів місцевого самоврядування місцевих податків та зборів, зокрема плати за землю (земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності) та Закон України “Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік” від 13 квітня 2020 року № 553-IX, яким з державного бюджету вилучено субвенцію на підтримку розвитку об'єднаних територіальних громад (інфраструктурну субвенцію), не погоджувався з Асоціацією ОТГ, яка представляє позицію територіальних громад всієї України на загальнонаціональному рівні, і був прийнятий без її відома.

Асоціація ОТГ вважає дуже тривожною і не припустимою подібну практику прийняття рішень на загальнодержавному рівні, і вчергове звертається з проханням не допускати подібних ситуацій, оскільки це пряма загроза втрати конструктивного діалогу між органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Усі перелічені вище обставини, окрім іншого, створюють серйозні загрози децентралізації в Україні, ефективність якої з кожним роком стає все менш помітною для місцевого самоврядування.

Асоціація ОТГ просить в майбутньому не допускати подібних ситуацій, дуже сподівається на подальшу плідну співпрацю, ведення об'єктивного діалогу в контексті пошуків дієвих шляхів вирішення проблемних питань в усіх сферах суспільного життя на місцевому рівні, направлених на підтримку, розвиток і захист прав та інтересів органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад.

З повагою

**Виконавчий директор
Асоціації ОТГ**

Валентина Полтавець